

Om analysen

HORESTA Viden & Udvikling har i maj/juni 2011 gennemført en omfattende undersøgelse blandt medlemsvirksomhederne i hotel-, restaurant- og turismeerhvervet.

Undersøgelsen er gennemført via et elektronisk spørgeskema, som er udsendt pr. mail til 1.291 medlemsvirksomheder.

I alt 214 virksomheder har besvaret samtlige spørgsmål i konjunkturanalysen, svarende til en svarprocent på 17 pct.

De deltagende virksomheder vurderes at udgøre et repræsentativt udsnit af branchens virksomheder både med hensyn til type og beliggenhed.

Konjunkturanalysen følger op på to tilsvarende analyser, som HORESTA har gennemført i 2009 og 2010, og det er derfor muligt at sammenholde besvarelserne med tidligere års resultater.

Turismeerhvervets forventninger til 2011 og 2012

HORESTA har igen i år valgt at sætte fokus på hotel-, restaurant- og turismevirksomhedernes aktuelle økonomiske situation. Denne analyse er den anden i en række af fire analyser baseret på en medlemsanalyse, som HORESTA har gennemført i maj/juni 2011. Den første delanalyse fokuserede på udviklingen i efterspørgslen og kundeadfærden i de første måneder af 2011, mens denne analyse fokuserer på virksomhedernes forventninger til efterspørgslen i 2011 som helhed samt forventningerne til 2012.

Resumé

- Der er tegn på fremgang i hotel-, restaurant- og turismeerhvervet. Et flertal af virksomhederne forventer således både flere gæster og omsætningsfremgang i 2011. Mere end hver tredje virksomhed tror, at omsætningsvæksten i indeværende år vil overstige 6 pct. for deres virksomhed.
- For bespisningsvirksomhedernes vedkommende er der mulighed for, at omsætningen i 2011 kommer til at være lig eller lidt over omsætningsniveauet før krisen, men for overnatningsvirksomhederne er der fortsat et stykke vej tilbage til 2008-niveauet.
- Knap hver fjerde virksomhed i undersøgelsen har endnu ikke oplevet fremgang og vurderer dermed, at 2011 vil byde på både færre gæster og yderligere omsætningsnedgang.
- I 2011 forventer virksomhederne at gæsternes forbrug vil forblive på nogenlunde samme niveau som i 2010, og omsætningsfremgangen stammer således primært fra en forventning om flere gæster.
- For 2012 er der en generel tiltro til efterspørgselsvækst. Hele 66 pct. af virksomhederne forventer flere gæster, mens 69 pct. regner med at omsætningen vil stige i forhold til 2011. Dette indikerer, at virksomhederne også forventer en lille vækst i gæsternes forbrug.
- Bedst kommer det tilsyneladende til at gå i København, hvor særligt de københavnske overnatningsvirksomheder ser positivt på fremtiden både i 2011 og 2012.

Branchens forventninger til 2011

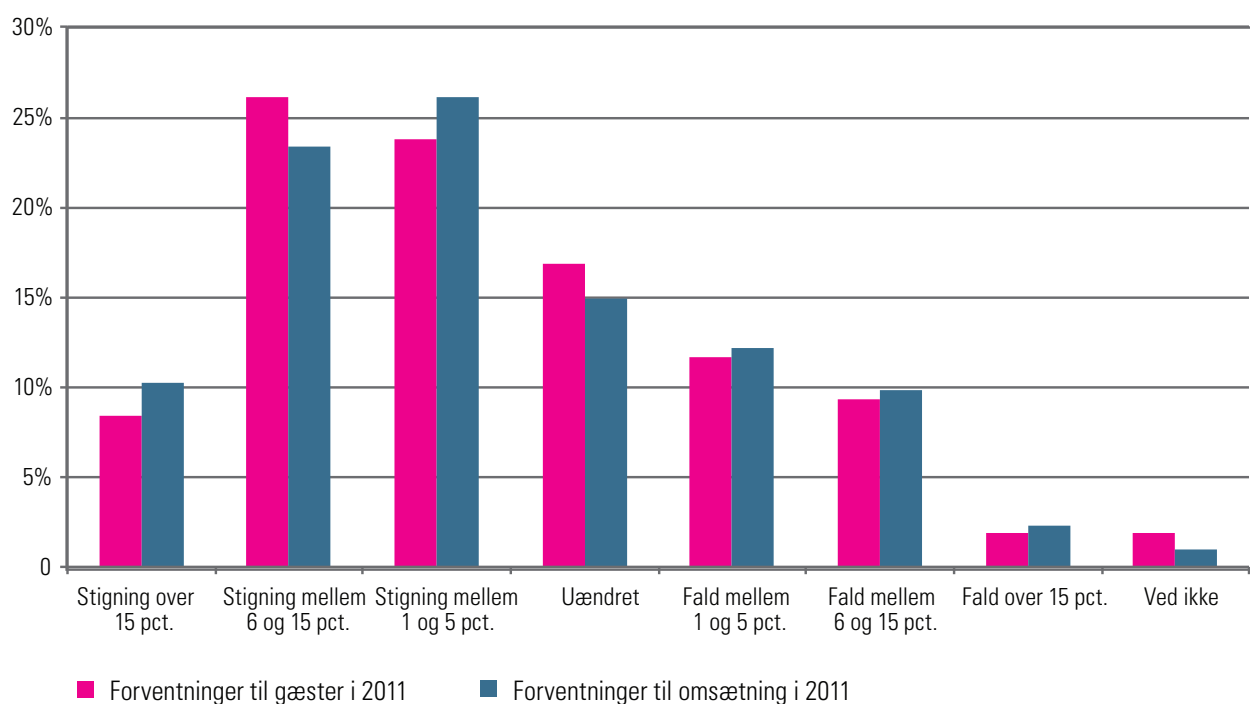
Den første delanalyse viste, at for første gang i flere år har flertallet af virksomhederne oplevet fremgang i de fire første måneder af 2011 i forhold til samme periode sidste år. Og fremgangen gælder ikke alene antallet af gæster, men også omsætningen. Der er dog tale om en forholdsvis beskeden fremgang, ligesom der er betydelige forskelle i udviklingen for de enkelte virksomhedstyper og landsdele.

Adspurgt om forventningerne til udviklingen i hele 2011 svarer 58 pct. af virksomhederne, at de forventer flere

gæster i forhold til 2010, ligesom 60 pct. forventer at deres omsætning vil stige. Virksomhederne forventer således, at den beskeden vækst de har set i de første måneder af 2011 vil fortsætte og forstærkes. 23 pct. af virksomhederne i undersøgelsen forventer en vækst i omsætningen mellem 6 og 15 pct. i 2011 og yderligere 10 pct. af virksomhederne forventer, at deres omsætning vil stige mere end 15 pct.

Det skal dog samtidig bemærkes, at cirka hver fjerde virksomhed stadig har det svært og vurderer, at 2011 som helhed kommer til at byde på færre gæster og yderligere omsætningsnedgang.

Figur 1: Hvordan er jeres forventninger til 2011 i forhold til 2010?

De relativt positive forventninger til efterspørgselsudviklingen skal endvidere ses i lyset af den markante nedgang, som særligt overnatningserhvervene har oplevet siden 2008, hvor omsætningen toppede. Omsætningen for hoteller, feriecentre, vandrerhjem, campingpladser mv. det seneste år ligger således hele 12 pct. under 2008-niveauet.

Bespisningsvirksomheder, herunder restauranter, kantiner, cateringvirksomheder, caféer, værtshuse mv. har generelt ikke oplevet samme omsætningsnedgang som overnatningsvirksomhederne, og har endvidere – i modsætning til overnatningsvirksomhederne – allerede i 2010 formået at indhente noget af det tabte. Omsætningen for bespisningserhvervene i 2010 ligger således alene 2 pct. under 2008-niveauet.

Både i 2009 og 2010 reducerede gæsterne deres forbrug i forbindelse med besøg på restauranter, cafeer, kroer, fe-

riecentre mv. og i 2011 oplever virksomhederne fortsat, at kunderne er meget bevidste om at få værdi for pengene.

Omsætningsvæksten i 2011 er således primært drevet af flere gæster frem for øget omsætning pr. gæst. Derfor er forventningerne til omsætningsudviklingen meget lig forventningerne til udviklingen i gæsteantallet i 2011 (jf. Figur 1).

Forventningerne til 2011 – inddelt efter virksomhedstype

Krisen har som anført ovenfor påvirket delbrancherne meget forskelligt, og af samme årsag er det heller ikke overraskende at der er stor forskel på de enkelte virksomhedskategoriens forventninger til 2011.

Feriecentre er den virksomhedskategori, som er mest optimistisk med hensyn til udviklingen i antal gæster i

Tabel 1: Forventninger til udviklingen i antal gæster/kunder i 2011 – inddelt efter virksomhedstype

Antal gæster 2011	Stigning over 15 pct.	Stigning mellem 6 og 15 pct.	Stigning mellem 1 og 5 pct.	Uændret	Fald mellem 1 og 5 pct.	Fald mellem 6 og 15 pct.	Fald over 15 pct.	Ved ikke
Cafeer, værtshuse og diskoteker	10,0%	50,0%	0,0%	10,0%	10,0%	20,0%	0,0%	0,0%
Kantiner og catering	12,5%	12,5%	25,0%	12,5%	12,5%	0,0%	12,5%	12,5%
Fastfood og cafeteria	12,5%	37,5%	25,0%	12,5%	0,0%	12,5%	0,0%	0,0%
Feriecentre	0,0%	50,0%	37,5%	12,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Hoteller	11,1%	24,7%	24,7%	17,3%	13,6%	4,9%	2,5%	1,2%
Kroer	8,3%	25,0%	33,3%	8,3%	8,3%	16,7%	0,0%	0,0%
Kursus- og konferencentre	0,0%	30,0%	10,0%	15,0%	20,0%	25,0%	0,0%	0,0%
Restauranter	10,6%	19,1%	27,7%	17,0%	10,6%	10,6%	2,1%	2,1%
Vandrerhjem	0,0%	11,1%	11,1%	33,3%	22,2%	11,1%	0,0%	11,1%
Øvrige virksomheder	0,0%	36,4%	36,4%	27,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

2011. Næsten alle de deltagende feriecentre forventer flere overnattende gæster i 2011, og halvdelen af virksomhederne forventer en betydelig vækst på mellem 6 og 15 pct.

I den anden ende af skalaen ligger konferencecentre og vandrerhjemmene, hvor en overvægt af virksomhederne fortsat forventer tilbagegang i antal gæster. En tredjedel af de deltagende vandrerhjem vurderer, at færre gæster vil besøge deres virksomhed, hvorimod blot 22 pct. tror på fremgang i 2011. For konferencecentrenes vedkommende mener 45 pct., at der bliver længere imellem gæsterne på deres virksomhed i 2011, mens 40 pct. forventer flere gæster.

De tidligere konjunkturanalyser fra 2009 og 2010 har samtidig vist, at vandrerhjemmene og kursus- og konferencecentre er nogle af de virksomhedskategorier, der

har været mest påvirkede af den økonomiske krise. De lave forventninger indikerer, at det fortsat er svære tider for mange vandrerhjem og kursus- og konferencecentre.

Som tidligere nævnt forventer virksomhederne overordnet, at omsætningsvæksten kommer til at følge udviklingen i antal gæster. Ser man nærmere på de enkelte virksomhedskategorier er der dog visse forskelle.

Blandt restauranter, hoteller og kroer forventer virksomhederne, at omsætningen vil stige en anelse mere end antal gæster. Virksomhederne tror således både på, at der kommer flere kunder men også at gæsterne vil bruge flere penge pr. besøg. Den modsatte tendens er gældende for kursus- og konferencecentre samt feriecentre, som i højere grad har en forventning om et faldende forbrug pr. gæst/kunde.

Tabel 2 Forventninger til udviklingen i omsætning i 2011 – inddelt efter virksomhedstype

Omsætning 2011	Stigning over 15 pct.	Stigning mellem 6 og 15 pct.	Stigning mellem 1 og 5 pct.	Uændret	Fald mellem 1 og 5 pct.	Fald mellem 6 og 15 pct.	Fald over 15 pct.	Ved ikke
Cafeer, værtshuse og diskoteker	10,0%	30,0%	30,0%	0,0%	10,0%	10,0%	10,0%	0,0%
Kantiner og catering	12,5%	12,5%	12,5%	12,5%	25,0%	12,5%	12,5%	0,0%
Fastfood og cafeteria	12,5%	50,0%	12,5%	0,0%	25,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Feriecentre	0,0%	37,5%	37,5%	25,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Hoteller	14,8%	21,0%	24,7%	17,3%	13,6%	4,9%	2,5%	1,2%
Kroer	8,3%	33,3%	25,0%	8,3%	8,3%	16,7%	0,0%	0,0%
Kursus- og konferencecentre	0,0%	20,0%	15,0%	20,0%	15,0%	30,0%	0,0%	0,0%
Restauranter	10,6%	21,3%	34,0%	14,9%	6,4%	10,6%	2,1%	0,0%
Vandrerhjem	11,1%	0,0%	11,1%	22,2%	33,3%	11,1%	0,0%	11,1%
Øvrige virksomheder	0,0%	36,4%	45,5%	9,1%	0,0%	9,1%	0,0%	0,0%

Forventninger til 2011 efter landsdel

Ikke alene virksomhedstypen men også beliggenheden har stor betydning for virksomhedernes forventninger til 2011.

København er den landsdel, hvor flest virksomheder forventer fremgang. 73 pct. af de københavnske virksomheder forventer flere kunder i butikken, og hele 76 pct. vurderer at 2011 kommer til at byde på omsætningsvækst.

Det er særligt overnatningsvirksomhederne i København, som ser positivt på 2011, idet hele 90 pct. forventer omsætningsvækst. Det tilsvarende tal for de københavnske bospisningsvirksomheder er blot 60 pct.

Virksomhederne på Sjælland (ekskl. København) samt i Nordjylland er til gengæld dem, som ser mest sort på markedsudviklingen for 2011.

Kun 45 pct. af virksomhederne på Sjælland forventer flere gæster i 2011. Samtidig vurderer næsten hver tredje sjællandsk virksomhed, at der kommer færre gæster i 2011. Det er særligt overnatningsvirksomhederne, som oplever tilbagegang, hvorimod udviklingen for bospisningsvirksomhederne er mere positiv.

For Nordjyllands vedkommende er der lidt flere end på Sjælland, som tror på vækst i antal gæster, men der er dog tale om relativt beskedne forventninger. 41 pct. af de nordjyske virksomheder kalkulerer således med en fremgang mellem 1 og 5 pct. Samtidig forventer også næsten hver tredje virksomhed i denne landsdel et fald i antal gæster i 2011.

Fyn skiller sig ud ved, at virksomhederne generelt har holdsvis positive forventninger til udviklingen i gæster,

Tabel 3: Forventninger til udviklingen i gæster/kunder i 2011 – indelt efter landsdel

Antal gæster i 2011	Stigning over 15 pct.	Stigning mellem 6 og 15 pct.	Stigning mellem 1 og 5 pct.	Uændret	Fald mellem 1 og 5 pct.	Fald mellem 6 og 15 pct.	Fald over 15 pct.	Ved ikke
København	14,3%	32,7%	26,5%	10,2%	6,1%	6,1%	2,0%	2,0%
Sjælland	0,0%	24,1%	20,7%	20,7%	13,8%	17,2%	0,0%	3,4%
Bornholm	25,0%	25,0%	12,5%	37,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Fyn	7,4%	29,6%	25,9%	11,1%	14,8%	11,1%	0,0%	0,0%
Sønderjylland	0,0%	39,1%	13,0%	26,1%	13,0%	8,7%	0,0%	0,0%
Midtjylland	12,5%	21,4%	21,4%	17,9%	10,7%	10,7%	3,6%	1,8%
Nordjylland	0,0%	9,1%	40,9%	13,6%	22,7%	4,5%	4,5%	4,5%

Tabel 4: Forventninger til udviklingen i omsætning i 2011 – indelt efter landsdel

Omsætning 2011	Stigning over 15 pct.	Stigning mellem 6 og 15 pct.	Stigning mellem 1 og 5 pct.	Uændret	Fald mellem 1 og 5 pct.	Fald mellem 6 og 15 pct.	Fald over 15 pct.	Ved ikke
København	10,2%	34,7%	30,6%	14,3%	4,1%	2,0%	2,0%	2,0%
Sjælland	3,4%	20,7%	27,6%	10,3%	13,8%	20,7%	3,4%	0,0%
Bornholm	25,0%	25,0%	12,5%	25,0%	0,0%	12,5%	0,0%	0,0%
Fyn	14,8%	22,2%	18,5%	11,1%	18,5%	14,8%	0,0%	0,0%
Sønderjylland	4,3%	26,1%	30,4%	21,7%	8,7%	8,7%	0,0%	0,0%
Midtjylland	16,1%	17,9%	19,6%	17,9%	12,5%	10,7%	3,6%	1,8%
Nordjylland	0,0%	13,6%	40,9%	9,1%	27,3%	4,5%	4,5%	0,0%

men der er væsentligt færre tror på omsætningsvækst. 63 pct. af de fynske virksomheder forventer således at se flere gæster i 2011, mens blot 56 pct. tror på omsætningsfremgang.

Forventninger til 2012

Virksomhederne i hotel-, restaurant- og turismeerhvervet har generelt positive forventninger til 2012.

66 pct. forventer at 2012 vil byde på en stigning i antal gæster, mens 69 pct. forventer øget omsætning sammenlignet med 2011. Der er således en lidt højere andel, der forventer øget omsætning end der er virksomheder, der forventer flere gæster. Dette tyder på en forventning om et lidt højere forbrug pr. besøg/gæst.

Blot ca. 6 pct. af virksomhederne forventer at 2012 vil være et år præget af tilbagegang i efterspørgslen.

Det er meget vanskeligt at vide, hvordan fremtiden kommer til at forme sig og jo længere ud i fremtiden man forsøger at kigge, desto større usikkerhed vil der helt naturligt også være. Den store usikkerhed om udviklingen i den globale økonomi har ikke gjort det nemmere.

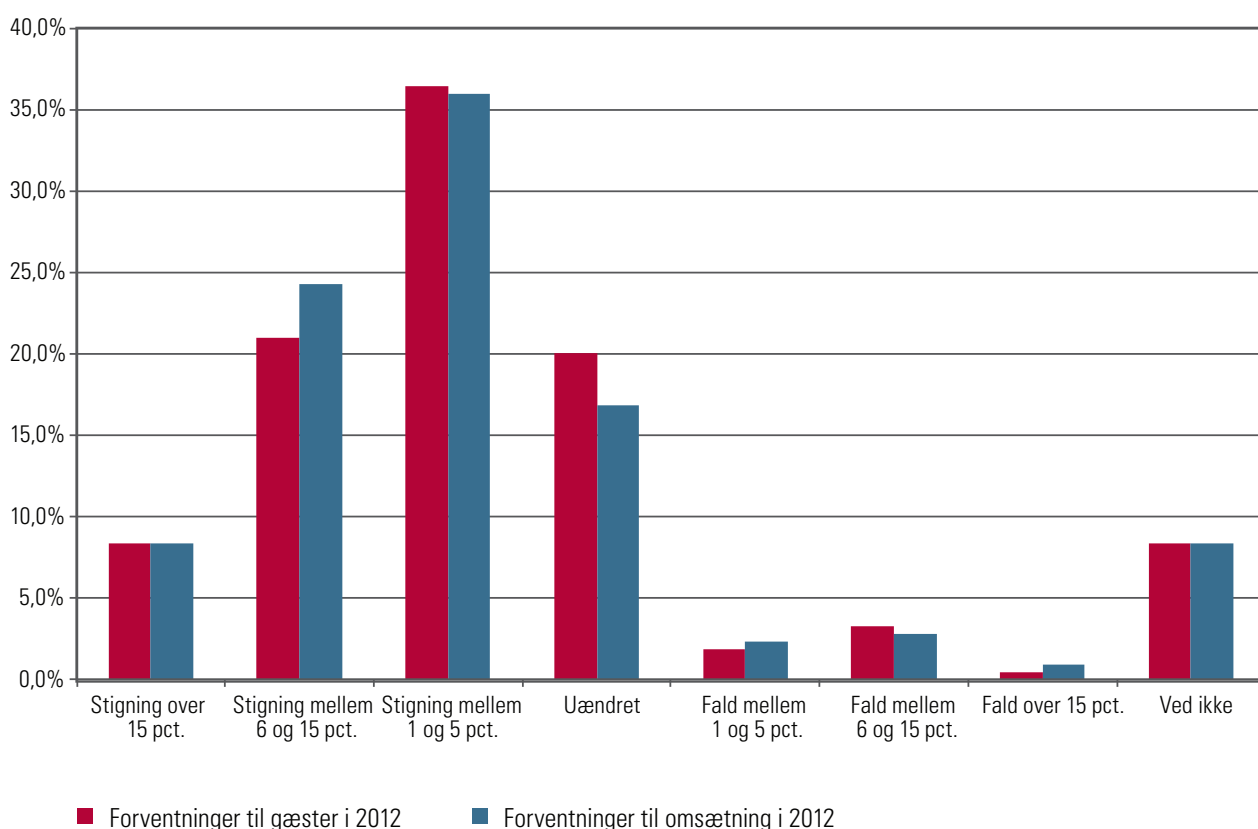
Således svarer også hele 8 pct. af virksomhederne i analysen, at de ikke ved, hvordan 2012 kommer til at forme sig for deres virksomhed mht. gæster og omsætning. For samme spørgsmål til indeværende år har under 2 pct. svaret "Ved ikke".

Forventninger til 2012 inddelt efter virksomhedstype

Feriecentre har de absolut mest positive forventninger til udviklingen i gæsteantallet i 2012, idet hele 88 pct. af feriecentre forventer flere gæster i 2012. Næsten lige så forventningsfulde er kantine- og cateringvirksomhederne samt cafeterier og fastfoodvirksomheder, hvor tre fjerdedele forventer en stigning i gæsteantallet i 2012.

Figur 2: Hvordan er jeres forventninger til 2012 i forhold til 2011?

Cafeerne, værtshusene og diskotekerne har mere afdæmpede forventninger til det kommende år. Således venter blot halvdelen af disse virksomheder flere gæster i 2012, og 30 pct. tror på samme antal gæster som i 2011. Deres vurdering af fremtiden skal ses i lyset af, at caféerne mv. er en af de virksomhedskategorier, som har været mindst påvirket af udsvingene i den globale økonomi.

Vandrerhjem samt kursus- og konferencecentre er til gengæld blandt de virksomhedstyper, som har lidt mest un-

der de seneste års krise. Dette afspejles fortsat i deres forventninger til 2011, men for 2012 ser billedet lidt anderledes ud.

Vandrerhjemmene tror på et gæsteantal på samme eller lidt højere niveau end i 2011. 44 pct. forventer et uændret antal gæster og 33 pct. tror på en fremgang på mellem 1 og 5 pct.

Tabel 5: Forventninger til udviklingen i antal gæster/kunder i 2012 – inddelt efter virksomhedstype

Antal gæster 2012	Stigning over 15 pct.	Stigning mellem 6 og 15 pct.	Stigning mellem 1 og 5 pct.	Uændret	Fald mellem 1 og 5 pct.	Fald mellem 6 og 15 pct.	Fald over 15 pct.	Ved ikke
Cafeer, værtshuse og diskoteker	20,0%	10,0%	20,0%	30,0%	0,0%	10,0%	0,0%	10,0%
Kantiner og catering	25,0%	25,0%	25,0%	12,5%	0,0%	0,0%	0,0%	12,5%
Fastfood og cafeteria	12,5%	37,5%	25,0%	0,0%	0,0%	12,5%	0,0%	12,5%
Feriecentre	0,0%	25,0%	62,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	12,5%
Hoteller	6,2%	24,7%	37,0%	21,0%	0,0%	0,0%	0,0%	11,1%
Kroer	8,3%	16,7%	41,7%	8,3%	16,7%	0,0%	0,0%	8,3%
Kursus- og konferencentre	5,0%	25,0%	40,0%	5,0%	10,0%	10,0%	0,0%	5,0%
Restauranter	10,6%	12,8%	34,0%	29,8%	0,0%	6,4%	2,1%	4,3%
Vandrerhjem	11,1%	11,1%	33,3%	44,4%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Øvrige virksomheder	0,0%	27,3%	45,5%	18,2%	0,0%	0,0%	0,0%	9,1%

Tabel 6: Forventninger til omsætning i 2012 – inddelt efter virksomhedstype

Omsætning 2012	Stigning over 15 pct.	Stigning mellem 6 og 15 pct.	Stigning mellem 1 og 5 pct.	Uændret	Fald mellem 1 og 5 pct.	Fald mellem 6 og 15 pct.	Fald over 15 pct.	Ved ikke
Cafeer, værtshuse og diskoteker	30,0%	10,0%	20,0%	20,0%	0,0%	10,0%	0,0%	10,0%
Kantiner og catering	25,0%	37,5%	12,5%	12,5%	0,0%	0,0%	0,0%	12,5%
Fastfood og cafeteria	12,5%	25,0%	37,5%	0,0%	12,5%	0,0%	0,0%	12,5%
Feriecentre	0,0%	12,5%	62,5%	12,5%	0,0%	0,0%	0,0%	12,5%
Hoteller	6,2%	28,4%	35,8%	18,5%	0,0%	0,0%	0,0%	11,1%
Kroer	8,3%	16,7%	41,7%	8,3%	16,7%	0,0%	0,0%	8,3%
Kursus- og konferencentre	5,0%	30,0%	35,0%	5,0%	10,0%	5,0%	5,0%	5,0%
Restauranter	10,6%	14,9%	40,4%	21,3%	0,0%	6,4%	2,1%	4,3%
Vandrerhjem	0,0%	22,2%	33,3%	44,4%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Øvrige virksomheder	0,0%	45,5%	27,3%	9,1%	0,0%	9,1%	0,0%	9,1%

Hele 70 pct. af kursus- og konferencecentrene skønner, at 2012 byder på øget efterspørgsel, men der er fortsat 20 pct. af virksomhederne, som forventer, at krisen vil trække ud og byde på færre gæster næste år.

Som nævnt har de deltagende virksomheder lidt højere forventninger til omsætningen end til antal gæster i 2012. Omsætningsvæksten forventes således både at komme i form af flere gæster men også ved et øget forbrug pr. gæst i 2012. De optimistiske forventninger til gæsternes forbrug gælder i særlig grad for cafeer, værtshuse, diskoteker og restauranterne, og i mindre grad for hotellerne.

Feriecentre og vandrerhjemmene forventer derimod en lavere vækst i omsætningen end i gæsteantallet, hvilket

dermed indikerer et lavere forbrug pr. gæst. Ikke desto mindre tror 75 pct. af feriecentre og 56 pct. af vandrerhjemmene, at 2012 vil indebære øget omsætning for deres virksomhed.

Forventninger til 2012 inddelt efter landsdel

De københavnske virksomheders positive syn på markedsudviklingen fortsætter ind i 2012. Således forventer 74 pct. af virksomhederne flere gæster til næste år og hele 82 pct. af virksomhederne tror på højere omsætning i 2012 sammenlignet med i år. Optimismen gælder både for overnatnings- og bospisningsvirksomhederne.

Sjælland (ekskl. København) har været særligt hårdt ramt af den økonomiske afmatning, og dette afspejles også i

Tabel 7: Forventninger til gæster/kunder i 2012 – inddelt efter landsdel

Antal gæster i 2012	Stigning over 15 pct.	Stigning mellem 6 og 15 pct.	Stigning mellem 1 og 5 pct.	Uændret	Fald mellem 1 og 5 pct.	Fald mellem 6 og 15 pct.	Fald over 15 pct.	Ved ikke
København	14,3%	22,4%	36,7%	22,4%	0,0%	0,0%	0,0%	4,1%
Sjælland	0,0%	13,8%	34,5%	20,7%	0,0%	6,9%	0,0%	24,1%
Bornholm	12,5%	25,0%	25,0%	37,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Fyn	7,4%	37,0%	29,6%	7,4%	7,4%	7,4%	0,0%	3,7%
Sønderjylland	4,3%	21,7%	26,1%	26,1%	0,0%	8,7%	0,0%	13,0%
Midtjylland	12,5%	21,4%	37,5%	16,1%	3,6%	1,8%	1,8%	5,4%
Nordjylland	0,0%	4,5%	59,1%	27,3%	0,0%	0,0%	0,0%	9,1%

Tabel 8: Forventninger til udviklingen i omsætning i 2012 – indelt efter landsdel

Omsætning 2012	Stigning over 15 pct.	Stigning mellem 6 og 15 pct.	Stigning mellem 1 og 5 pct.	Uændret	Fald mellem 1 og 5 pct.	Fald mellem 6 og 15 pct.	Fald over 15 pct.	Ved ikke
København	12,2%	28,6%	40,8%	14,3%	0,0%	0,0%	0,0%	4,1%
Sjælland	0,0%	24,1%	24,1%	20,7%	0,0%	3,4%	3,4%	24,1%
Bornholm	12,5%	37,5%	12,5%	25,0%	0,0%	12,5%	0,0%	0,0%
Fyn	11,1%	29,6%	33,3%	7,4%	11,1%	3,7%	0,0%	3,7%
Sønderjylland	4,3%	26,1%	26,1%	21,7%	0,0%	8,7%	0,0%	13,0%
Midtjylland	12,5%	23,2%	35,7%	16,1%	3,6%	1,8%	1,8%	5,4%
Nordjylland	0,0%	4,5%	63,6%	22,7%	0,0%	0,0%	0,0%	9,1%

deres forventninger til 2012. Blot 48 pct. af virksomhederne angiver at de tror på vækst i gæster og omsætning i 2012, og hele 24 pct. er i tvivl om, hvad det kommende år kommer til at betyde for deres virksomhed og har svaret "Ved ikke".

Fyn skiller sig atter ud. Denne gang ved at have den største andel af virksomheder, som fortsat forventer tilbagegang i 2012. 15 pct. af de fynske virksomheder skønner, at 2012 vil resultere i nedgang i gæster og omsætning på mellem 1 og 15 pct. Det er både blandt fynske bospisnings- og overnatningsvirksomheder, at der er bekymring for efterspørgselsudviklingen i 2012. Der er dog fortsat 74 pct. af de fynske virksomheder, som vurderer, at 2012 byder på vækst.

Konklusion

Der er tegn på fremgang i hotel-, restaurant- og turismeerhvervet. Et flertal af virksomhederne forventer således både flere gæster og omsætningsfremgang i 2011. Mere end hver tredje virksomhed tror, at omsætningsvæksten i indeværende år vil overstige 6 pct. for deres virksomhed.

De relativt positive forventninger til efterspørgselsudviklingen skal ses i lyset af den markante nedgang, som særligt overnatningserhvervene har oplevet siden 2008, hvor omsætningen toppede. Omsætningen for hoteller, feriecentre, vandrerhjem, campingpladser mv. det seneste år ligger således hele 12 pct. under 2008-niveauet.

Bespisningsvirksomheder, herunder restauranter, kantiner, cateringvirksomheder, caféer, værtshuse mv. har generelt ikke oplevet samme omsætningsnedgang som overnatningsvirksomhederne, og har endvidere – i modsætning til overnatningsvirksomhederne – allerede i 2010 formået at indhente noget af det tabte. Omsætningen for bespisningserhvervene i 2010 ligger således alle 2 pct. under 2008-niveauet.

For bespisningsvirksomhedernes vedkommende er der således mulighed for, at omsætningen i 2011 kommer til at være lig eller lidt over omsætningsniveauet før krisen, men for overnatningsvirksomhederne er der fortsat et stykke vej tilbage til 2008-niveauet.

Samtidig er det også værd at bemærke, at knapt hver fjerde virksomhed i undersøgelsen endnu ikke har oplevet fremgang og dermed vurderer, at 2011 vil byde på både færre gæster og yderligere omsætningsnedgang.

Virksomhedernes store udfordring under krisen har ikke alene været færre gæster, men også at gæsterne har brugt færre penge pr. besøg. Restaurantgæsterne køber kun et glas rødvin frem for en flaske, hotelgæsterne vælger et billigere hotelprodukt etc. Desuden er der sket en væsentlig ændring i gæstesammensætningen, idet erhvervsvirksomhederne under den økonomiske afmatning har skåret antallet af hotelovernatninger, møder, forretningsmiddage og kurser, der afvikles på hotel- og restaurantvirksomheder, ned til et minimum. Til gengæld har hotel- og restaurantvirksomhederne haft en fremgang i antallet af private gæster, men de har sjældent samme høje forbrug som forretningsgæsterne.

I 2011 forventer virksomhederne at gæsternes forbrug vil forblive på nogenlunde samme niveau som i 2010, og omsætningsfremgangen stammer således primært fra en forventning om flere gæster.

For 2012 er der en generel tiltro til efterspørgselsvækst. Hele 66 pct. af virksomhederne forventer flere gæster, mens 69 pct. regner med at omsætningen vil stige i forhold til 2011. Dette indikerer, at virksomhederne også forventer en lille vækst i gæsternes forbrug.

HORESTA
Vodroffsvej 32
1900 Frederiksberg C

Tel. 35 24 80 80
Fax 35 24 80 88

www.horesta.dk
horesta@horesta.dk

Tendens udgives af:

HORESTA (Hotel-, Restaurant- og Turisterhvervet).

Redaktion:

Benedikte Rosenbrinck, Jonas Kjær og Henrik Messmer (ansv.).

Redaktionen kan kontaktes på tlf. 35 24 80 80, tendens@horesta.dk

Eftertryk tilladt med kildeangivelse.

Kursus- og konferencecentre og vandrerhjemmene, som stadig mærker konsekvenserne af den økonomiske afmatning og derfor har afdæmpede forventninger til 2011, ser mere positivt på 2012. Vandrerhjemmene tror således på et gæsteantal på samme eller lidt højere niveau end i 2011.

Hele 70 pct. af kursus- og konferencecentre skønner, at 2012 vil byde på øget efterspørgsel, men der er fortsat 20 pct. af virksomhederne som forventer at krisen vil trække ud og byde på færre gæster og lavere omsætning næste år.

Ser man på de enkelte landsdele bliver det tydeligt, at særligt virksomhederne på Sjælland (ekskl. København) ikke forventer samme vækstrater som resten af landet. Bedst kommer det tilsyneladende til at gå i København, hvor særligt de københavnske overnatningsvirksomheder ser positivt på fremtiden både i 2011 og 2012.